

داروخانه گیاهی

و طبیعی

جلد اول

از مجموعه دائرة المعارف کامل گیاهان دارویی

حاوی بیش از:

۲۱۰ نسخه شفابخش از ۱۱ گیاه دارویی

۲۱۵ فرآورده گیاهی و دارویی

۱۱۰ فرآورده غذایی و نوشیدنی

معرفی ۱۱ گیاه دارویی به ۵ زبان اصلی و زبانهای دیگر

و به همراه فهرست طبقه بندی شده ۲۵۰ بیماری جهت

دسترسی آسان و سریع به درمان دارویی آنها از طریق این گیاهان

تألیف:

مجید حاتمی

ویراستار:

۱. حاتمی

حاتمی، مجید، ۱۳۵۸

داروخانه گیاهی و طبیعی، جلد اول از مجموعه دائره المعارف کامل گیاهان دارویی /

مؤلف مجید حاتمی — ویراستار: ا. حاتمی / اصفهان، انتشار سبز، ۱۳۸۲.

۲۸۸ ص. ۱. جدول. مصور. ۱۵۰۰۰ ریال

ISBN: 964-8260-05-2

کتابخانه: ۲۸۸ ص.

بهره‌مندی بر اساس اطلاعات گیاه.

۱- گیاهان دارویی - مصارف درمانی. ۲- پزشکی سنتی. الف. عنوان. ب. حاتمی، ا. ۱۳۱۰ ویراستار.

۲۱۵/۳۲۱

RS۴۳۱/۵۲ ح ۲۲

۸۱۲

کتابخانه ملی ایران

داروخانه گیاهی

و طبیعی

جلد اول از مجموعه دائره المعارف کامل گیاهان دارویی

مؤلف	:	مجید حاتمی ورزنه
ناشر	:	انتشارات انتشار سبز
ویراستار	:	ا. حاتمی
طرح روی جلد	:	امیر حسین چوپانی
نوبت چاپ	:	اول - مرداد ۱۳۸۲
شمارگان	:	۵۰۰۰ نسخه
چاپخانه	:	زیتون
شابک	:	۹۶۴-۸۲۶۰-۰۵-۲
قیمت	:	۱۵۰۰۰ ریال

مرکز پخش، اصفهان - خیابان مسجد سید

مقابل هتل پرسپولیس - فرهنگسرای المهدی تلفن: ۰۳۱۱ - ۵۵۵۷۱۵۶

حق چاپ و سایر حقوق این اثر محفوظ و متعلق به مؤلف است.

به نام او که جان را هستی بخشید

در این کتاب به معرفی ۱۱ گیاه دارویی و نسخه های شفا بخش و فرآورده های دارویی و غذایی آنها پرداخته شده است.

جهت آشنایی با سایر گیاهان دارویی و آگاهی از خواص طبی این درمانگران سبز در درمان بیماریها به سایر آثار مولف مراجعه کنید.

- ۱- راز تندرستی با گیاهان دارویی
- ۲- راز زیبایی و سلامت پوست با گیاهان دارویی
- ۳- راز سلامت و زیبایی مو با گیاهان دارویی
- ۴- راز درمان دردهای مفصلی با گیاهان دارویی
- ۵- تقویت نیروی جنسی با گیاهان دارویی
- ۶- رژیم سلامتی با سالادها
- ۷- درمان بیماریهای جنسی زنان با گیاهان دارویی
- ۸- شگفتیهای درمان با گیاهان دارویی
- جلد ۲ دایره المعارف کامل گیاهان دارویی
- ۹- گیاه یا معجزه درمان
- جلد ۳ دایره المعارف کامل گیاهان دارویی
- ۱۰- درمان نفخ و ورم معده و روده با گیاهان دارویی

فهرست کلی مطالب

صفحه	عنوان
۱۳	مقدمه
	فصل اول - آقطی
۱۷	اسامی گوناگون آقطی
۱۸	مشخصات کلی آقطی
۲۰	تاریخچه استفاده از آقطی
۲۲	نسخه های شفابخش آقطی
۲۲	دمکرده ترکیبی گل آقطی
۲۵	خیسانده تصفیه کننده آقطی
۲۶	ضماد ضد جوش صورت آقطی
۲۷	ضماد تحلیل برنده ورم آقطی
۲۷	محلول ضد خارش پوست آقطی
۲۸	دمکرده ضد گلودرد آقطی
۲۹	حمام دارویی گل آقطی
۳۱	ضماد ضد شکستگی استخوان آقطی
۳۱	پاد زهر آقطی
۳۲	شیاف آقطی

- ۳۲ ضماد ضد سوختگی آقطی
 ۳۳ مرهم ضد سفیدی مو آقطی
 ۳۳ مرهم ضد ریزش مو آقطی
 ۳۴ روغن آقطی
 ۳۴ فرآورده های گیاهی و دارویی آقطی
 ۴۰ فرآورده های غذایی و نوشیدنی آقطی

فصل دوم- انگور

- ۴۶ اسامی گوناگون انگور
 ۴۷ مشخصات کلی انگور
 ۵۰ نسخه های شفابخش انگور
 ۵۱ پماد تحلیل برنده ورم بیضه با شاخه انگور
 ۵۱ ضماد مسکن درد رماتیسم با انگور
 ۵۳ خیسانده ضد یبوست انگور
 ۵۴ ماسک انگور
 ۵۵ کرم انگور
 ۵۵ موم روغن انگور
 ۵۶ روغن انگور
 ۵۶ ضماد ضد دمل انگور
 ۵۹ فرآورده های گیاهی و دارویی انگور
 ۶۴ فرآورده های غذایی انگور

فصل سوم - پرسیاوشان

- ۷۴ اسامی گوناگون پرسیاوشان
- ۷۵ مشخصات کلی پرسیاوشان
- ۷۶ نسخه های شفابخش پرسیاوشان
- ۷۶ لوسیون ضد ریزش مو پرسیاوشان
- ۷۷ پماد مقوی مو پرسیاوشان
- ۷۷ شامپوی ضد ریزش مو پرسیاوشان
- ۷۷ محلول گیاهی تقویت کننده پیاز مو پرسیاوشان
- ۷۷ ضماد ضد ورم بیضه پرسیاوشان
- ۷۸ شربت مرکب ضد آسم پرسیاوشان
- ۷۸ قاووت ضد اسهال پرسیاوشان
- ۸۰ روغن پرسیاوشان
- ۸۰ فرآورده های گیاهی و دارویی پرسیاوشان

فصل چهارم - توت فرنگی

- ۹۲ اسامی گوناگون توت فرنگی
- ۹۲ مشخصات کلی توت فرنگی
- ۹۵ نسخه های شفابخش توت فرنگی
- ۹۷ محلول ضد کم خونی توت فرنگی
- ۹۸ غرغره و جوشانده ضد آنژین توت فرنگی
- ۹۸ دمکرده ضد اسهال توت فرنگی

- ۱۰۰ جوشانده مقوی کبد توت فرنگی
 ۱۰۱ فرآورده های گیاهی و دارویی توت فرنگی
 ۱۰۵ فرآورده های غذایی توت فرنگی

فصل پنجم - ختمی

- ۱۱۵ اسامی گوناگون ختمی
 ۱۱۶ مشخصات کلی ختمی
 ۱۱۷ نسخه های شفاعت بخش ختمی
 ۱۱۸ جوشانده ضد یبوست تخم ختمی
 ۱۱۸ ضماد ضد ورم ختمی
 ۱۲۰ کفلمه ضد اسهال خونی ختمی
 ۱۲۲ ژله تخم ختمی
 ۱۲۴ روغن ختمی
 ۱۲۵ فرآورده های گیاهی و دارویی ختمی

فصل ششم - ریحان

- ۱۳۳ اسامی گوناگون ریحان
 ۱۳۷ مشخصات ریحان
 ۱۳۸ نسخه های شفاعت بخش ریحان
 ۱۳۹ دمکرده ترکیبی ضد بیخوابی ریحان
 ۱۴۰ کفلمه ضد دل پیچش شکم ریحان
 ۱۴۳ محلول ضد سرفه ریحان

- ۱۴۷ روغن ریحان
 ۱۴۷ فرآورده های گیاهی و دارویی ریحان
 ۱۵۶ فرآورده های غذایی ریحان

فصل هفتم - سریش

- ۱۶۳ اسامی گوناگون سریش
 ۱۶۴ مشخصات کلی سریش
 ۱۶۴ نسخه های شفابخش سریش
 ۱۶۵ ماسک ضد لک و کک مک سریش
 ۱۶۶ ضماد ترکیبی ضد ورم بیضه سریش
 ۱۶۷ قرص مقوی کبد سریش
 ۱۶۷ فرآورده های گیاهی و دارویی سریش

فصل هشتم - شاهی آبی

- ۱۷۲ اسامی گوناگون شاهی آبی
 ۱۷۴ مشخصات کلی شاهی آبی
 ۱۷۵ نسخه های شفابخش شاهی آبی
 ۱۷۶ شیره ضد آسم برگ شاهی آبی
 ۱۷۶ خوراک مقوی نیروی جنسی شاهی
 ۱۷۹ روغن شاهی آبی
 ۱۸۰ فرآورده های گیاهی و دارویی شاهی آبی
 ۱۸۶ فرآورده های غذایی شاهی آبی

فصل نهم - عدس

- ۱۸۹ اسامی گوناگون عدس
 ۱۹۰ مشخصات کلی عدس
 ۱۹۱ نسخه های شفا بخش عدس
 ۱۹۱ ضماد ضد ترک و سرمازدگی با عدس
 ۱۹۲ ماسک ضد تیرگی پوست با عدس
 ۱۹۴ ضماد ضد جوش صورت با عدس
 ۱۹۴ مضمضه ترکیبی ضد آفت دهان با عدس
 ۱۹۵ تهیه جرم گیر دندان با عدس
 ۱۹۶ مرهم تحلیل برنده ورم چشم با عدس
 ۱۹۸ فرآورده های غذایی عدس

فصل دهم - فندق

- ۲۰۴ اسامی گوناگون فندق
 ۲۰۴ مشخصات کلی فندق
 ۲۰۵ نسخه های شفا بخش فندق
 ۲۰۷ تونیک مقوی مغز فندق
 ۲۰۷ تونیک ضد لاغری فندق
 ۲۰۸ تونیک مقوی نیروی جنسی فندق
 ۲۰۹ ضماد پیاز و فندق
 ۲۱۰ ضماد ضد ریزش ابرو فندق

- ۲۱۱ فرآورده های گیاهی و دارویی روغن فندق
 ۲۱۶ فرآورده های غذایی فندق

فصل یازدهم- کنگر فرنگی (آرتیشو)

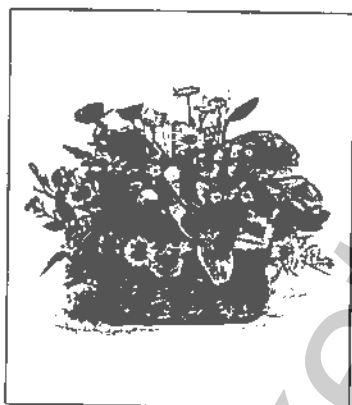
- ۲۲۷ اسامی گوناگون کنگر فرنگی
 ۲۲۸ مشخصات کلی کنگر فرنگی
 ۲۲۸ نحوه کشت و تهیه اجزای گیاه کنگر فرنگی
 ۲۲۹ تاریخچه استفاده از کنگر فرنگی
 ۲۲۹ نسخه های شفا بخش کنگر فرنگی
 ۲۳۲ خیسانده ضد تب کنگر فرنگی
 ۲۳۳ سر شوی ضد خارش پوست کنگر فرنگی
 ۲۳۳ مرهم ضد خارش پوست کنگر فرنگی
 ۲۳۴ بخور ضد میگرن کنگر فرنگی
 ۲۳۷ پماد ریشه کنگر فرنگی
 ۲۳۸ نوشیدنی تصفیه کننده خون کنگر فرنگی
 ۲۴۲ روغن کنگر فرنگی
 ۲۴۲ فرآورده های گیاهی و دارویی کنگر فرنگی
 ۲۴۷ فرآورده های غذایی و نوشیدنی کنگر فرنگی

- ۲۵۸ فهرست فرآورده های گیاهی و دارویی گیاهان دارویی

- ۲۶۹ فهرست فرآورده های غذایی گیاهان دارویی
- ۲۷۲ فهرست اسامی آلمانی گیاهان دارویی
- ۲۷۲ فهرست اسامی فرانسوی گیاهان دارویی
- ۲۷۳ فهرست اسامی انگلیسی گیاهان دارویی
- ۲۷۴ فهرست اسامی لاتین گیاهان دارویی
- ۲۷۴ فهرست اسامی عربی گیاهان دارویی
- ۲۷۶ فهرست بیماریها
- ۲۸۷ منابع و مآخذ

مقدمه

با وجود آنکه گیاه



درمانی دارای قدمتی طولانی بوده و تاریخچه استفاده از گیاهان دارویی به زمانهای بسیار دور بر می گردد، این رشته علمی در عصر کنونی نیز به فراموشی سپرده نشده و همچنین استفاده از خواص دارویی آنها در درمان بیماریها مورد توجه است. این بازگشت به سوی طبیعت و

در واقع آشتی با آن و استفاده مجدد از داروهایی که منشایی صد در صد طبیعی و گیاهی دارند، در حالی صورت می گیرد که انسان امروزی با تولید و تبلیغ به مصرف هر چه بیشتر داروهایی شیمیایی که از اثرات جانبی مبرا نبوده اند، مواجه است. در واقع دلیل برتری طب سنتی توجه دوباره به گیاه درمانی، کشف خواص دارویی جدید در این گیاه و اثر بخشی بیشتر آنها در درمان بیماریها از یک سو و از سوی دیگر بر جای نگذاشتن اثرات جانبی ناشی از مصرف این داروهای طبیعی، می باشد.

غذا درمانی نیز یکی از دیگر از روشهای درمان طبیعی است که دارای اثرات به مراتب بیشتری از گیاه درمانی است. به

طوری که در اکثر جوامع از گذشته تا به حال رژیم درمانی و غذا درمانی بسیار مهم تلقی می شده و پیش در آمد بسیاری از درمانهای طبی بوده است. در واقع یکی از مهمترین اقداماتی که در راه رواج هر چه بیشتر استفاده از گیاه به عنوان داروهایی صد در صد طبیعی بر داشته شده است، این بوده که روشهای استفاده و مصرف این گیاهان ساده تر و متنوع تر گردیده و در واقع با نیاز جامعه امروزی هماهنگ شده است.

از دیگر اقدامات انجام شده در این راستا، تهیه غذاهای خوشمزه و دارای خاصیت طبی از این گیاهان می باشد. تهیه انواع فرآورده های گیاهی و دارویی نظیر کرم، روغن، ماسک، لوسیون و ... و همچنین فرآورده های غذایی و نوشیدنی متعدد مثل مربا، شربت، دسر، کمپوت، ترشی، سوپ، خورش، آش، ادویه و ... از این گیاهان نشانگر آن است که نه تنها روش پیشینیان و سنت حکیمان و طبیبان قدیم در راه بهره گیری از گیاهان دارویی به فراموشی سپرده نشده است، بلکه استفاده از آنها و رجوع مجدد در قالب غذا درمانی نمایان ساخته است. این پیشرفت و توسعه در راه استفاده جدید از گیاهان دارویی محدود و منحصر به نقطه ای خاص از جهان نبوده و تقریباً در سراسر جهان بویژه آسیای شرقی و جنوب شرقی رشد و نمو یافته است. دسرهای خوشمزه که در آسیای جنوب شرقی بخصوص هند با جوز هندی و خولنجان و دارچین تهیه می شود. بیسکویت زنجبیلی هندی،

پرورده عسلی خولنجان (سنگاپور)، سالاد میوه با دارچین (مالزی) و ... نمونه ای از این فرآورده ها در کشورهای مختلف می باشند. در این کتاب با هدف آشنایی هر چه بیشتر عموم مردم، فرآورده های گیاهی و دارویی و همچنین فرآورده های غذایی و نوشیدنی که در کشورهای مختلف با این گیاهان تهیه می شوند، آورده شده و مواد لازم و روش تهیه هر یک از آنها به تفصیل شرح داده شده است.

ذکر حدود ۲۱۰ نسخه شفا بخش، ۲۱۵ فرآورده های گیاهی و دارویی و ۱۱۰ فرآورده غذایی و نوشیدنی از ۱۱ گیاه دارویی و بیان مواد لازم و روش تهیه آنها و همچنین آوردن اسامی گوناگون این گیاه به زبانهای لاتین، انگلیسی، فرانسه، آلمانی و سایر کشورهای اروپایی و به زبانهای کشورهای آسیایی بخصوص آسیای جنوب شرقی، ذکر تاریخچه و سابقه استفاده از این گیاهان و بیان مشخصات کلی و نحوه کشت آنها از ویژگیهای بارز این کتاب است.

به منظور افزایش شناخت و آگاهی مخاطبان کتاب از شکل گیاه، اجزای آن و همچنین شناسایی آن، سعی شده تصاویری روشن و گویا از هر یک آنها و اجزایشان (برگ، ریشه، ساقه و میوه) چه از گیاه خشک و چه از گیاه تازه تهیه شود تا مخاطبان این کتاب و علاقمندان به شناسایی این گیاهان بتوانند از این مجموعه استفاده بیشتری ببرند.

امید است این کتاب نیز در کنار سایر آثار قبلی تالیف شده توسط حقیر در زمینه گیاهان دارویی، موجبات آشنایی هر چه بیشتر عموم مردم با این گیاهان و خواص دارویی آنها را فراهم آورد و روزی شاهد رواج همه گیرانه استفاده از داروهای گیاهی به جای داروهای شیمیایی در کشور عزیزمان ایران باشیم.

جهت کسب اطلاعات بیشتر در زمینه گیاهان دارویی و ارائه نظرات و پیشنهادات خود در رابطه با این کتاب به آدرس اینجانب واقع در: اصفهان - میدان قدس - خیابان شیخ طوسی غربی - مقابل قرض الحسنه انصار المهدی (عج) - کوچه قائم - شماره ۵۹ - عطاری سنتی میلاد مراجعه و یا با شماره تلفن ۰۳۱۱-۵۵۶۱۷۳۱ تماس حاصل فرمایید.

در پایان از کلیه عزیزانی که به نحوی مشوق من در تهیه این اثر بوده و مرا در آماده سازی هر چه کاملتر و سریعتر این کتاب یاری نمودند، و همچنین از خانم ا. حاتمی ویراستار کتاب صمیمانه تشکر و قدردانی می نمایم.

مجید حاتمی ورزنه

مرداد ماه ۱۳۸۱

اصفهان